

Opiskelijamäärä ja koulutustarve

Opiskelijaryhmittäin etenevän koulutuksen ryhmäkoon kriittinen määrä on noin 20 opiskelijaa. Ammatillisen koulutuksen reformin myötä koulutuspolkujen kestot vaihtelevat opiskelijoittain. Jatkuva haku on OKM:n kaavailujen mukaan jatkossa pääasiallinen väylä yhteishakujen tilalle. Tällöin keskeisessä asemassa on järjestää koulutusrakenne sellaiseksi, että nopeammin valmistuvien tilalle valitaan heti aina uusia opiskelijoita, jolloin yksisarjaisen koulutuksen (kerran vuodessa alkava yksi ryhmä) toimintaedellytykset säilyvät. Käytännössä tämä tarkoittaa etenemisen mahdollistamisen kaksi- ja kolmivuotisessa tutkinnon suorittamisajassa. Turun ammatti-instituutilla on kokemuksia vastaavasta lääkealan koulutuksessa ja lähitulevaisuudessa samanlainen toteutus tarvitaan ensihoidon alalle. Aikuisopiskelijoille ja nuorille tarjottavien toteutusten yhdistely tulee samalla mahdolliseksi. Yksi vuosi aikaisemmin aloittanut ryhmä ja yksi vuoden perässä aloittanut ryhmä tarvitaan kaikkien joustavan etenemisen takaamiseksi. Tämä lisää ensimmäisen toteutusvuoden kustannuksia jonkun verran.

Turun ammatti-instituutti on yhteistyössä Turun Oppisopimustoimiston kanssa myös luonut mallin nuorten oppisopimukselle sekä 2+1 mallille, jossa viimeinen vuosi suoritetaan oppisopimuksella. Nämä eri mahdollisuudet suorittaa lähihoitajatutkinto tulevat mahdolliseksi myös ruotsinkielisille toteutuksille, mikäli niin halutaan. Ruotsin kielellä oppisopimuksia tekee lähimpänä Axxell Paraisilla.

Ikäluokan koko on aina kriittinen tekijä ryhmämuotoista koulutusta järjestettäessä. Kokemusperäisesti kaksi ryhmää kaupan alan koulutuksesta kiinnostuneita ruotsinkielisiä on saatu vaikeasti kokoon. Koulutusta ei ole tarkoituksenmukaista laajentaa kolmannelle alalle, vaan lähihoitajakoulutuksen toteutuessa datanomikoulutus pitäisi lopettaa. Tarjottaessa kolmatta saman asteen tutkintoon johtavaa koulutusta, on tarveharkintaa tehtävä, ettei vaihtoehtoja ole ikäluokan kokoon nähden liikaa. Tämä vaikeuttaa tai jopa estää minkään niistä toteuttamista.

Valinnaisuus tutkinnossa

Tutkinnon suorittamisen likimain viimeinen vuosi on valinnaisia osaamisalaopintoja (entiset erikoistumisopinnot). Monen valinnaisen vaihtoehdon antaminen on yksisarjaisessa toteutuksessa vaikeaa. Pitää keskittyä tarjoamaan sellaista osaamisalaa, jonne suuntautuvista on työmarkkinoilla suurin pula. Osaamisalavaihtoehtoja on tutkinnon perusteissa (=valtakunnallinen opetussuunnitelma) yhteensä seitsemän. Joitain näistä voidaan toteuttaa rinnakkaistoteutuksena siten, että osa opetuksessa on yhdessä, osa erikseen ja osa itsenäisenä opiskeluna. Mikäli vaihtoehtoja halutaan tarjota oikein monia, pitää mahdollistaa niiden suorittaminen myös toisissa oppilaitoksissa.

Työssäoppimisen järjestäminen

Lähihoitajatutkinnossa nykytoteutuksilla on viisi työssäoppimisjaksoa (1 kpl/tutkinnon osa ja osaamisalalla 2 kpl) pituuksiltaan kukin 5-7 viikkoa. Nykyiset tutkinnon osat ovat liitteenä olevassa kuvassa. Lähitulevaisuudessa näiden jaksojen pituudet ovat kasvamassa, mutta kappalemäärä rajoittumassa mahdollisesti 3-4:ään. Erilaisia työssäoppimispaikkoja täytyy olla kaksi (lasten hoito ja hoiva- tai sairaanhoito). Vähintään koko Varsinais-Suomen alueen tulee voida olla työssäoppimisaluetta, sillä pelkästään Turun alueelta ei riittävän monta työssäoppimispaikkaa samanaikaisesti tule löytymään. Tämä seikka lisää arvioivien ja ohjaavien opettajien matkakuluja, muttei kasvata kuluja kohtuuttomiksi. Opettajat käyvät työssäoppimisjaksoilla työpaikkakäynneillä opiskelijan luona kahdesti kullakin työssäoppimisjaksolla.

Oppisopimusta viimeiseksi vuodeksi voidaan tarjota kotimaassa työnantajille ennakoivan rekrytoinnin välineeksi. Tällöin kyseinen paikka valtionosuuskoulutuksesta vapautuu uudelle aloittavalle opiskelijalle aikaisemmin.

Tällä hetkellä suomenkielisessä lähihoitajakoulutuksessa olevia ruotsia osaavia opiskelijoita on ollut työssä oppimassa myös Ruotsissa. Kaikki näyttömateriaalit joko ovat myös ruotsiksi ja apumateriaalit opiskelijoille voidaan helposti kääntää ruotsiksi pienellä vaivalla.

Opettajat ja muu henkilökunta

Opiskelijaryhmä tarvitsee tyypillisesti kahden eri alan **ammattinopettajan**: sosiaaliajan opettajan ja hoitotyön opettajan. Tällä hetkellä opettajakunnassa on kaksi kotikielenään myös ruotsia puhuvaa hoitotyön opettajaa. Sosiaaliajaa ja varhaiskasvatusta opettava opettaja pitäisi olemassa olevan henkilökunnan ulkopuolelta jollain tavalla hankkia tai yhteistyössä palkata.

Yhteiset aineet tässä tutkinnossa ovat samat kuin kaikissa muissa ammatillisissa tutkinnoissa. Jos ruotsinkielinen koulutus jatkuu Turun ammatti-instituutissa, opettajat olisivat yhteiset ruotsinkielisen merkonomikoulutuksen kanssa. Yhteisten aineiden opinnoiksi kelpaavat myös lukiossa tehdyt opinnot. Useat – varsinkin pienemmät koulutuksenjärjestäjät – hyödyntävät lukioita ja aikuislukioita järjestelmällisesti, koska niissä on valmiina kelpoiset opettajat kaikkiin oppiaineisiin.

Ruotsinkieltä työkielenään käyttämään pystyviä ovat lähihoitajakoulutusta antavassa Turun ammatti-instituutin yksikössä edellä mainittujen opettajien lisäksi tiimivastaava, lehtori Annika Hydén, kuraattori Marko Winter, opinto-ohjaaja Merja Manner ja koulutuspäällikkö Kalle Ojanen.

Tilojen yhteiskäyttö, kontaktit ja kokemus

Turun ammatti-instituutissa on ajanmukainen välineistö ja kokemus lähihoitajakoulutuksen järjestämiseksi usealla eri tavalla. Opetustilojen rajallinen määrä on hiukan rajoja asettava tekijä. Tila-asiat ovat joka tapauksessa muutoksessa, koska ammatillisen koulutuksen tilastrategiaa Turussa valmistellaan parhaillaan. Isossa Turun ammattikorkeakoululta vapautuvassa koulukiinteistössä on kyllä ruotsinkielisellekin lähihoitajakoulutukselle tiloja, jos niiden määrään tiedetään varautua.

Turun kaupungilla on sivistystoimialalla ja hyvinvointitoimialalla ruotsinkielistä palvelutoimintaa, jonka kautta kontakteja ajanmukaiseen koulutuksen suuntaamiseen on riittävästi olemassa. Turun ammatti-instituutissa on kokemusta yhteistyöstä kaikkien osaamisalojen työpaikkojen kanssa eniten koko Varsinais-Suomen alueella.

Järjestämislupa-asiat

Vaihtoehtoja saada aloitettua koulutus, jolle Turun kaupungilla ei ole OKM:ltä saatua järjestämislupaa on kaksi. Ensimmäinen on hakea järjestämislupa muutosta siten, että Turun ammatti-instituutille kyseinen lupa saataisiin.

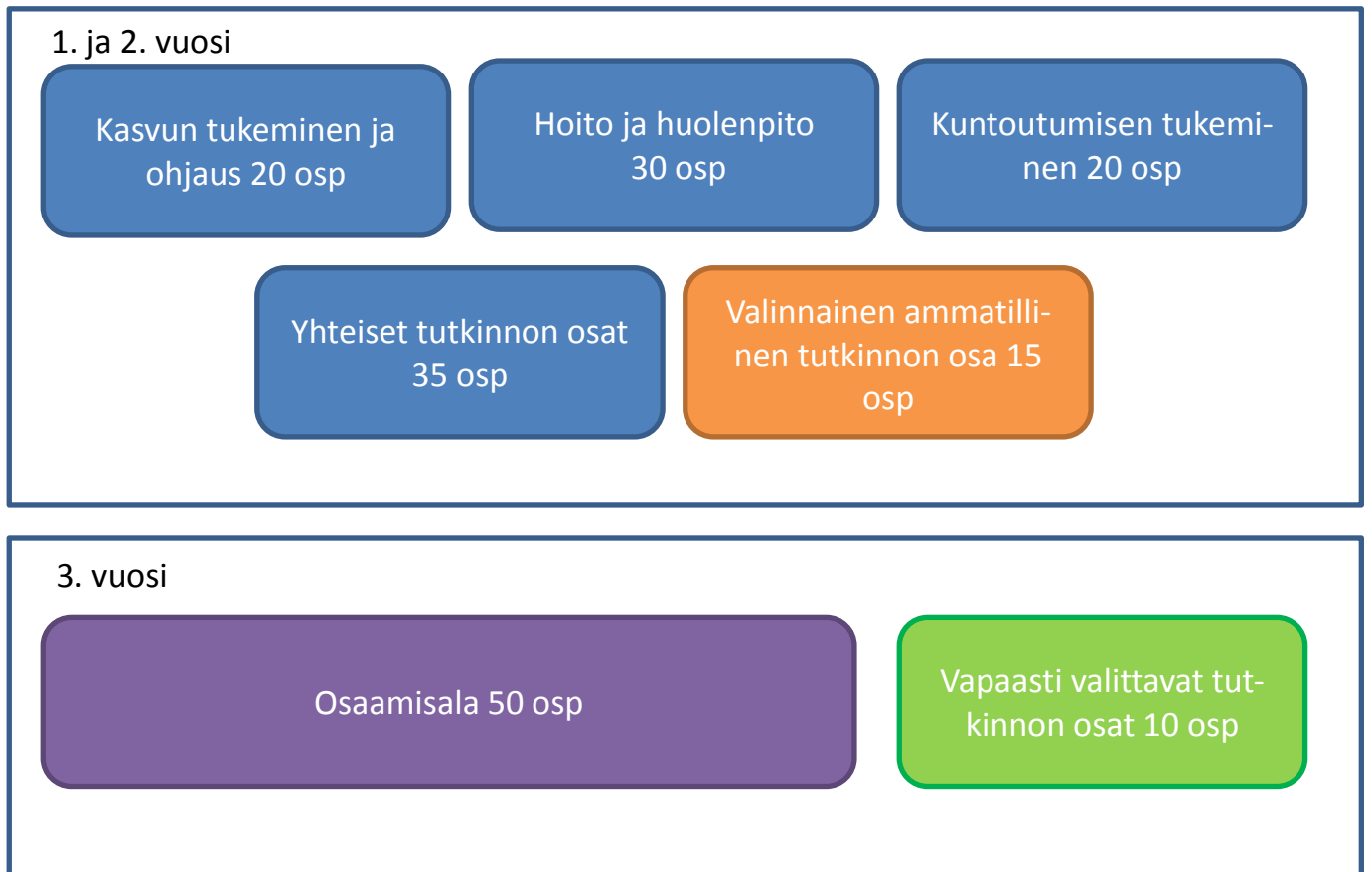
Toinen vaihtoehto on toteuttaa koulutus verkostoyhteistyönä sellaisen koulutuksenjärjestäjän kanssa, jolla kyseinen lupa on. Turun ammatti-instituutilla on myönteisiä kokemuksia tämän tyyppisestä toteutuksesta Vierumäellä sijaitsevan Suomen Urheiluopiston kanssa. Tällöin Turun ammatti-instituutin hallussa olevia opiskelupaikkoja siirretään määräajaksi sopimuksella OKM:n ja koulutuksenjärjestäjien kanssa toiselle oppilaitokselle. Tämä oppilaitos tekee samaan aikaan sopimuksen opetuksen ostamisesta Turun ammatti-instituutilta. Taloudellisesti tämä on hiukan omaa järjestämislupaa huonompi vaihtoehto, mutta kokemuksepäisesti onnistumaan saatavissa.

Molemmilla edellä mainituilla tavoilla valmistelu- ja käsittelyajat tiedämme kokemuksesta erittäin pitkiksi. Mikäli koulutus halutaan aloittaa aikaisintaan 2018 syksyllä, on päätöksentekoprosessi käynnistettävä pikaisesti.

Johtopäätökset

Mikäli koulutukselle on tarvetta eli riittävästi hakijoita, eikä liikaa saman kouluasteen koulutusta ole tarjolla Turussa, on lähihoitajakoulutuksella ruotsiksi kaikki edellytykset onnistua. Koulutus kannattaa kaikissa vaihtoehtoissa toteuttaa Turun ammatti-instituutin tiloissa ja ainakin osittain Turun ammatti-instituutin opettajien opetuksena. Järjestämislupa-asiassa on vaihtoehtoisia toimintatapoja, joista kaikissa tarvitaan kaupunginhallituksen päätöksiä. Mikään vaihtoehtoista ei ole toteuttamiskelvoton. Muutosehdotukset järjestämisluvissa on valmisteltava nopeasti. Niiden käsittely niin kaupungilla kuin OKM:ssä kestää hyvinkin koko loppuvuoden 2017, ja tieto opiskelupaikoista yhteishakuun keväällä 2018 tarvitaan viimeistään tammikuussa 2018.

Kuva. Lähihoitajakoulutuksen (peruskoulusta tuleva opiskelija) muodostuminen moduuleina.

Osaamisalavaihtoehdot 2017 ovat Turun ammatti-instituutin suomenkielisessä koulutuksessa:

- ensihoito
- kuntoutus
- lasten ja nuorten hoito ja kasvatus
- mielenterveys- ja päihdetyö
- sairaanhoito ja huolenpito
- suun terveydenhoito

Muut osaamisalat kansallisessa tutkinnon perusteessa:

- asiakaspalvelun ja tietohallinta
- jalkojenhoito
- vammaistyö
- vanhustyö